

Príloha č. 11

Podpora aktivít vo vzťahu k marginalizovaným skupinám (vrátane marginalizovaných rómskych komunít) z operačných programov v rámci NSRR 2007-2013

Obsah:

Podpora marginalizovaných skupín z operačných programov v rámci NSRR

Marginalizované rómske komunity – horizontálna priorita vo všetkých operačných programoch

1.	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia	1
2.	Operačný program Životné prostredie	16
3.	Regionálny operačný program	20
4.	Operačný program Informatizácia spoločnosti	26
5.	Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	27
6.	Operačný program Výskum a vývoj	28
7.	Operačný program Vzdelávanie	29
8.	Operačný program Zdravotníctvo	31
9.	Program rozvoja vidieka	32
10.	Cezhraničná spolupráca	33

1. Marginalizované rómske komunity – horizontálna priorita vo všetkých operačných programoch NSRR

V problematike marginalizovaných skupín obyvateľstva sa osobitne rieši špecifická problematika MRK. Jej zámerom je posilnenie spolupráce, efektívnejšej koordinácie činností a finančných zdrojov smerujúcich k zlepšeniu životných podmienok príslušníkov MRK. Podpora MRK je zameraná na štyri prioritné oblasti: vzdelávanie, zamestnanosť, zdravie, bývanie a tri vzájomne súvisiace problémové okruhy: chudoba, diskriminácia a rodová rovnosť.

Na základe záverov pracovnej komisie CSF pre rozvoj rómskych komunít, ktorej úlohou je monitorovanie účinkov intervencií zo ŠF k riešeniu problémov MRK a navrhovanie návrhov na zvýšenie ich efektívnosti, je potrebné zvýšiť efektívnosť intervencií štrukturálnych fondov pri riešení problémov MRK prostredníctvom komplexného prístupu, ktorý bude spájať niekoľko aktivít, resp. projektov do celkovej stratégie rozvoja konkrétnej lokality tak, aby ich realizácia na seba nadväzovala a prispievala k dlhodobému rozvoju MRK v danej lokalite. Pri komplexnom prístupe je dôraz kladený na vzájomnú previazanosť aktivít a na aktívnu participáciu miestnej komunity pri realizácii

projektu. Využívanie komplexnosti v riešení problémov MRK je nevyhnutnosťou, pretože zabezpečí systémové riešenie problémov v MRK a umožní dlhodobé strategické plánovanie a riadenie rozvoja komunity a pozitívnej zmeny.

Vzhľadom na rozsah a náročnosť uplatňovania komplexného prístupu, bude vytypovaným oblastiam/mikroregiónom so záujmom o komplexný prístup k dispozícii pomoc pri vypracúvaní lokálnej stratégie rozvoja rómskych komunít, ako aj pri príprave projektových aktivít v rámci stratégie, tak aby bola zabezpečená obsahová aj časová komplementárnosť a celkový synergický efekt. Komplexný prístup bude aplikovaný predovšetkým v oblastiach s výraznou koncentráciou MRK.

HP MRK sa premieta do jednotlivých strategických, resp. špecifických priorít a ich cieľov prostredníctvom realizácie širokého radu opatrení zameraných na integráciu MRK, najmä prostredníctvom zlepšenia infraštruktúry rómskych osídlení, zamestnanosti, vzdelávania, zdravotníckej starostlivosti a sociálnych služieb.

Cieľom komplexného prístupu sú sídla, ktoré sú uvedené v sociografickom mapovaní z roku 2004 a ktoré deklarujú svoj záujem o riešenie problematiky prostredníctvom komplexného prístupu a zároveň preukážu svoju oprávnenosť v zmysle podmienok špecifikovaných v jednotlivých výzvach na podávanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z fondov EÚ.

Na základe potrieb vytypovaných oblastí/mikroregiónov a predpokladu realizácie komplexných projektov bola určená indikatívna alokácia na realizáciu komplexných projektov na úrovni NSRR vo výške 200 miliónov EUR, ktorej financovanie bude zabezpečené cez indikatívne alokácie na úrovni OP relevantných pre realizáciu komplexných projektov.

Koordinácia HP MRK

NSRR chce prostredníctvom HP MRK vytvoriť priestor pre efektívny dopad pomoci ŠF na riešenie problémov MRK. Na politickej úrovni za HP MRK zodpovedá podpredseda vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Koordinátorom HP MRK je Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity (ÚSVRK), ktorý pre výkon činností spojených s administratívnym a metodickým zabezpečením HP MRK zriadi odbor pre koordináciu HP MRK¹.

Pre komplexnosť riešenia a lepšiu koordináciu zvlášť na úrovni regiónov, zadal v r. 2006 Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity vypracovanie Regionálnych koncepcií pre rozvoj rómskych komunít v oblastiach s vysokou koncentráciou marginalizovaných skupín (kraje Košice, Prešov, Banská Bystrica). Podieľali sa nich široké partnerstvá a boli konzultované a akceptované aj na úrovni VÚC.

Navrhovanými nástrojmi pre zabezpečovanie dopadu a koordinácie sú:

- komplexný prístup v riešení problémov MRK, ktorý sa uplatňuje v nasledovných OP (Regionálny OP, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, OP Vzdelávanie, OP

¹ v súlade s materiálom „Analýza administratívnych kapacít pre programové obdobie 2007 -2013“ schváleným uznesením vlády SR č. 396 z 2. 5. 2007

Životné prostredie, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo),

- individuálne projekty (dopytovo-orientované), ktoré sa môžu uplatniť vo všetkých OP.

Úlohy ÚSVRK a spolupráca s RO, rozsah a presné podmienky realizácie opísaných nástrojov zabezpečenia HP MRK v rámci konkrétnych operačných programov budú predmetom záväznej zmluvy o spolupráci medzi ÚSVRK a každým RO alebo SORO.

Komplexný prístup, ktorý bude spájať niekoľko aktivít, resp. projektov do celkovej stratégie rozvoja konkrétnej lokality tak, aby ich realizácia na seba nadväzovala a prispievala k dlhodobému rozvoju marginalizovanej rómskej komunity v danej lokalite. Pri komplexnom prístupe je dôraz kladený na vzájomnú previazanosť aktivít a na aktívnu participáciu miestnej komunity pri realizácii projektu. Vzhľadom na rozsah a náročnosť uplatňovania komplexného prístupu, bude vytypovaným oblastiam/mikroregiónom² so záujmom o komplexný prístup k dispozícii pomoc pri vypracúvaní lokálnej stratégie rozvoja rómskych komunít, ako aj pri príprave projektových aktivít v rámci stratégie tak, aby bola zabezpečená obsahová aj časová komplementárnosť a celkový synergický efekt. Komplexný prístup bude aplikovaný predovšetkým v oblastiach s výraznou koncentráciou marginalizovaných rómskych komunít.

Komplexný prístup bude riešený takto:

- predkladanie **lokálnych stratégií komplexného prístupu** (ďalej „KxP“) **obcou, príp. mikroregiónom** (v nadväznosti na obsah regionálnych koncepcií sociálno-ekonomickej inklúzie MRK, ktorých vznik bol iniciovaný ÚSVRK v roku 2006 v prípade prešovského, košického a banskobystrického kraja a vyžaduje zapojenie širokého partnerstva v danej lokalite),
- vyhodnotenie a schvaľovanie lokálnych stratégií komplexného prístupu,
- príprava projektov v rámci schválených lokálnych stratégií komplexného prístupu,
- schválenie a implementácia projektov v rámci OP,
- priebežné monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov lokálnych stratégií prostredníctvom jednotlivých projektov,
- vyhodnotenie prínosu komplexných projektov k napĺňaniu cieľa horizontálnej priority.

Realizácia **individuálnych projektov** majúcich dopad na HP MRK bude prebiehať nasledovne:

- v samostatnej časti žiadosti o NFP žiadateľ jasne identifikuje, že projekt je zameraný na MRK,

² Realizácia projektov bude vychádzať z už pripravených mikroregiónov a osídlení so spracovanou projektovou dokumentáciou v rámci grantovej schémy PHARE, 14 mikroregiónov (134 obcí) bolo vytypovaných a predpripravených v rámci projektu TA 11400130021 „Budovanie administratívnych kapacít splnomocnenkyne vlády SR“

- skutočný dopad projektov na HP MRK, ktoré žiadateľ takto označil, posúdi ÚSVRK v procese hodnotenia projektov zameraných na MRK,
- projekty, ktoré ÚSVRK posúdi ako projekty s výrazným dopadom na MRK, budú bodovo zvýhodnené (s výnimkou OP, v ktorých je HP MRK riešená prostredníctvom samostatného opatrenia, resp. skupiny aktivít),
- ÚSVRK vykonáva monitorovanie projektov zameraných na MRK na vzorke definovanej RO/SORO.

2. Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Prioritná os 1 „Podpora rastu zamestnanosti“

Opatrenie č. 1.1 „ Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti“

Rámcové aktivity:

- Opatrenia aktívnej politiky trhu práce a podpory zamestnanosti
- Aktivity zamerané na modernizáciu verejných služieb zamestnanosti
- Aktivity zamerané na zlepšovanie mobility za prácou
- Aktivity zamerané na zvyšovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Oprávnení prijímatelia

Výška pomoci v súlade s Konceptiou financovania projektov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na roky 2007 – 2013 je stanovená nasledovne

Spolufinancovanie **0%** v prípade príspevku poskytovaného v súlade so zákonom NR SR č. 5/2004 o službách zamestnanosti:

- uchádzači o zamestnanie v súlade so zákonom 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti,
- záujemcovia o zamestnanie v súlade so zákonom 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti,
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení a doplnení neskorších predpisov,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení a doplnení neskorších predpisov,

Spolufinancovanie vo výške 5%:

- obce a mestá, v súlade so zákonom SNR č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení,

- združenia miest a obcí, založené v súlade so zákonom č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení, Občianskym zákonníkom č. 40/ 1966 Zb. v znení neskorších predpisov a v súlade s Obchodným zákonníkom č. 513/ 1991 Zb.,
- VÚC, zákon NRSR č. 302/ 2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkoch,
- občianske združenia v súlade so zákonom SNR č. 83/ 1990 o združovaní občanov,
- nadácie založené v súlade so zákonom NR SR č. 34/ 2002 Z.z. o nadáciách,
- neinvestičné fondy, založené v súlade so zákonom NR SR č. 147/ 1997 Z.z. o neinvestičných fondoch,
- neziskové organizácie, založené v súlade so zákonom NR SR č. 213/ 1997 o neziskových organizáciách;
- iné organizácie, a to:
 - Červený kríž;
 - Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK);
 - Regionálne poradenské a informačné centrá (RPIC), pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník,
 - podnikateľské informačné centrá (BIC) pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník;
 - odborové zväzy,
 - neštátne subjekty poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo.

Spolufinancovanie v súlade so schémami štátnej pomoci, ktoré sú uvedené v časti „Schémy štátnej pomoci“:

- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle zákona SNR č. 513/ 1991 v znení neskorších predpisov obchodný zákonník, alebo založené podľa zákona NRSR č.455/ 1991 o živnostenskom podnikaní;

Cieľové skupiny pochádzajú predovšetkým z radov uchádzačov o zamestnanie evidovaných na úradoch práce, zamestnávateľov (v súlade s cieľom APTP podpory vytvárania pracovných miest u zamestnávateľov), SZČO (v súlade s cieľom APTP podpory vytvárania pracovných miest formou samozamestnania), zamestnanci služieb zamestnanosti a poskytovatelia služieb zamestnanosti.

Zoznam cieľových skupín:

- uchádzači o zamestnanie,
- znevýhodnení uchádzači o zamestnanie,
- záujemcovia o zamestnanie,

- zamestnávateľa,
- skupiny osôb ohrozené stratou zamestnania,
- samostatne zárobkovo činné osoby,
- študenti a absolventi stredných a vysokých škôl,
- zamestnanci verejných služieb zamestnanosti,
- zamestnanci neštátnych služieb zamestnanosti,
- štátni poskytovatelia služieb zamestnanosti,
- neštátni poskytovatelia služieb zamestnanosti (napr. agentúry, vzdelávacie a poradenské inštitúcie),
- zamestnanci ohrození stratou zamestnania,
- malí a strední podnikatelia a veľké podniky,
- partneri, ktorých problémy sú riešené príslušným projektom.

Opatrenie č. 1.2 „Podpora tvorby a udržiavania pracovných miest prostredníctvom zvýšenia adaptability pracovníkov, podnikov a podpory podnikania“

Rámcové aktivity:

- Podpora adaptability podnikov, podnikateľov, podnikateľských združení a regiónov
- Podpora integrovaných projektov na úrovni regiónov a SR
- Podpora cielených služieb pre podniky/zamestnávateľov a SZČO
- Podpora tvorby nových pracovných miest vrátane podpory vytvárania nových pracovných miest v nových podnikoch a samozamestnania

Oprávnení prijímatelia

Výška pomoci v súlade s Konceptiou financovania projektov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na roky 2007 – 2013 je stanovená nasledovne:

Spolufinancovanie 0% v prípade príspevku poskytovaného v súlade so zákonom NR SR č. 5/2004 o službách zamestnanosti:

- Štátne rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení doplnení neskorších predpisov,

Spolufinancovanie vo výške 5%:

- obce a mestá, v súlade so zákonom SNR č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení,
- združenia miest a obcí, založené v súlade so zákonom č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení, Občianskym zákonníkom č. 40/ 1966 Zb. v znení neskorších predpisov a v súlade s Obchodným zákonníkom č. 513/ 1991 Zb.,
- VÚC, zákon NRSR č. 302/ 2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkoch,

- rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení doplnení neskorších predpisov,
- občianske združenia v súlade so zákonom SNR č. 83/ 1990 o združovaní občanov;
- nadácie založené v súlade so zákonom NR SR č. 34/ 2002 Z.z. o nadáciách,
- neinvestičné fondy, založené v súlade so zákonom NR SR č. 147/ 1997 Z.z. o neinvestičných fondoch,
- neziskové organizácie, založené v súlade so zákonom NR SR č. 213/ 1997 o neziskových organizáciách,
- iné organizácie, a to:
 - Červený kríž;
 - Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK);
 - Regionálne poradenské a informačné centrá (RPIC), pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník;
 - podnikateľské informačné centrá (BIC) pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník,
 - odborové zväzy,
 - neštátne subjekty poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo,

Spolufinancovanie v súlade so schémami štátnej pomoci, ktoré sú uvedené v časti „Schémy štátnej pomoci“:

- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle zákona SNR č. 513/ 1991 v znení neskorších predpisov obchodný zákonník, alebo založené podľa zákona NRSR č.455/ 1991 o živnostenskom podnikaní;
- regionálne poradenské a informačné centrá (RPIC), pokiaľ sú založené podľa zákona SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník;
- podnikateľské informačné centrá (BIC) pokiaľ sú založené podľa zákona SNR č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník;

Cieľové skupiny pochádzajú predovšetkým z radov osôb neevidovaných na úradoch práce, zamestnávateľov, SZČO, regionálnej a miestnej samosprávy, skupiny zamestnancov reálne ohrozené stratou zamestnania, združenia podnikov a partneri, ktorých problémy sú riešené príslušným projektom, atď.

Zoznam cieľových skupín:

- záujemcovia o zamestnanie,
- zamestnávateľia,

- samostatne zárobkovo činné osoby,
- zamestnanci pôsobiaci v sociálnej sfére, v 3. sektore a v sociálnych podnikoch,
- verejná správa,
- partnerstvá,
- zamestnanci, stredný a vyšší manažment firiem ,
- malí a strední podnikatelia,
- partneri, ktorých problémy sú riešené príslušným projektom.

Prioritná os č. 2: Podpora sociálnej inklúzie

Opatrenie č. 2.1 „Podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčených prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity“

Rámcové aktivity:

- Podpora zvyšovania dostupnosti, kvality a efektivity služieb starostlivosti (sociálnych služieb, opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a ďalších špecifických opatrení), ktoré zlepšujú prístup ohrozených a marginalizovaných skupín populácie na trh práce a do spoločnosti
- Aktivity zamerané na podporu komunít a služieb starostlivosti zamerané na podporu plnenia základných funkcií rodiny pre vytvorenie plnohodnotných podmienok na uplatnenie sa členov rodiny na trhu práce
- Aktivity zamerané na podporu komunitnej práce a na vyvolanie a podporovanie zmeny v rámci miestnych spoločenstiev a senzibilizačné aktivity
- Podpora zvyšovania profesionality výkonu a budovanie ľudských kapacít v oblasti sociálnej inklúzie

Oprávnení prijímatelia

Výška pomoci v súlade s Konceptiou financovania projektov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na roky 2007 – 2013 je stanovená nasledovne

Spolufinancovanie 0% v prípade príspevku v súlade so zákonom NR SR č. 5/2004 o službách zamestnanosti:

- uchádzači o zamestnanie v súlade so zákonom 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti s dôrazom na znevýhodnené skupiny UoZ,
- záujemcovia o zamestnanie v súlade so zákonom 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti s dôrazom na znevýhodnené skupiny ZZ,
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení a doplnení neskorších predpisov,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,

- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znenia doplnení neskorších predpisov,

Spolufinancovanie vo výške 5%:

- obce a mestá, v súlade so zákonom SNR č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení;
- združenia miest a obcí, založené v súlade so zákonom č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení, Občianskym zákonníkom č. 40/ 1966 Zb. v znení neskorších predpisov a v súlade s Obchodným zákonníkom č. 513/ 1991 Zb.,
- VÚC, zákon NRSR č. 302/ 2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkoch,
- rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znenia doplnení neskorších predpisov,
- občianske združenia v súlade so zákonom SNR č. 83/ 1990 o združovaní občanov,
- nadácie založené v súlade so zákonom NR SR č. 34/ 2002 Z.z. o nadáciách,
- neinvestičné fondy, založené v súlade so zákonom NR SR č. 147/ 1997 Z.z. neinvestičných fondoch,
- neziskové organizácie, založené v súlade so zákonom NR SR č. 213/ 1997 neziskových organizáciách;
- iné organizácie a to:
 - Červený kríž,
 - neštátne subjekty poskytujúce sociálne služby a vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a neštátne subjekty, poskytujúce zdravotnícke služby – Zákon NRSR č. 195/ 1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
 - partnerstvá

Spolufinancovanie v súlade so schémami štátnej pomoci, ktoré sú uvedené v časti „Schémy štátnej pomoci“:

- zamestnávateľa - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle zákona SNR č. 513/ 1991 v znení neskorších predpisov obchodný zákonník alebo založené podľa zákona NRSR č.455/ 1991 o živnostenskom podnikaní.

Cieľové skupiny sú nezamestnaní, nezamestnatelní a ohrození nezamestnanosťou, nízkopríjmové skupiny zamestnaných, drogový a inak závislí, vrátane abstínujúcich, prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, mladí dospelí, mladí dospelí a iné fyzické osoby a skupiny, pre ktoré sú vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a poskytované sociálne služby podľa osobitných zákonov, občania s ťažkým zdravotným postihnutím, občania s nepriaznivým zdravotným stavom, migranti vrátane azyľantov; marginalizované komunity (najmä obyvatelia segregovaných a separovaných

rómskych komunit) a ďalšie skupiny ohrozené sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčené; zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálnej inklúzie vo verejnom aj v neverejnom sektore, zamestnanci z okruhu inštitúcií verejnej správy, výskumné pracoviská, mimovládne neziskové organizácie, občianske združenia a partnerstvá.

Zoznam cieľových skupín:

- deti, plnoleté fyzické osoby, rodiny, komunity, pre ktoré sú vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a poskytované sociálne služby podľa osobitného zákona,
- občania s ťažkým zdravotným postihnutím, občania s nepriaznivým zdravotným stavom, seniori,
- občania v nepriaznivej sociálnej situácii, deti, plnoleté fyzické osoby, rodiny, komunity ohrozené sociálnym vylúčením, vylúčené alebo marginalizované,
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálnej inklúzie vo verejnom aj v neverejnom sektore,
- zamestnanci inštitúcií verejnej správy,
- dlhodobo nezamestnaní a znevýhodnené skupiny nezamestnaných,
- obyvatelia s príjmom pod hranicou chudoby,
- nezamestnaní bez vzdelania, resp. s nízkym stupňom vzdelania, s problémami čítania, písania a počítania,
- zemepisne izolované skupiny,
- obyvatelia segregovaných a separovaných rómskych komunit,
- závislí na drogách, alkohole a inak závislí,
- starí a osamelí ľudia odkázaní na pomoc,
- rizikové skupiny detí a mládeže, mladiství bez ukončenia povinnej školskej dochádzky,
- ľudia so zdravotným postihnutím a ťažkým zdravotným postihnutím,
- občania vo výkone a po výkone trestu odňatia slobody,
- bezdomovci,
- azylanti, imigranti, migrujúci občania,
- ženy po materskej dovolenke zo sociálne odkázaných skupín obyvateľstva,
- odchovanci detských domov.

Opatrenie 2.2 „Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity“

Rámcové aktivity:

- Programy vzdelávania a prípravy pre trh práce znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie s výrazným zacielením na osoby vzdialené od trhu práce s osobitným zreteľom na osoby z marginalizovaných rómskych komunit
- Podpora tvorby nových pracovných miest vrátane projektov podpory samozamestnania a inovatívnych prístupov pre znevýhodnených uchádzačov

o zamestnanie a príslušníkov marginalizovaných skupín (t.j. cieľovej skupiny pre túto rámcovú aktivitu)

- Programy druhej šance umožňujúce ukončenie základnej resp. strednej školy, získanie odborných zručností formou zamestnaneckej praxe s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity
- Programy zamerané na poskytovanie služieb zamestnanosti a vzdelávania pre zamestnancov ohrozených hromadným prepúšťaním s osobitným zreteľom na starších zamestnancov a zamestnancov s nízkym vzdelaním
- Podpora mechanizmov predchádzania a eliminácie rodovej nerovnosti na trhu práce

Oprávnení prijímatelia

Výška pomoci v súlade s Koncepciou financovania projektov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na roky 2007 – 2013 je stanovená nasledovne:

Spoluфинancovanie 0% v prípade príspevku v súlade so zákonom NR SR č. 5/2004 o službách zamestnanosti:

- uchádzači o zamestnanie v súlade so zákonom 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti,
- záujemcovia o zamestnanie v súlade so zákonom 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti,
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení a doplnení neskorších predpisov,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení a doplnení neskorších predpisov.

Spoluфинancovanie vo výške 5%

- obce a mestá, v súlade so zákonom SNR č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení.
- združenia miest a obcí, založené v súlade so zákonom č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení, Občianskym zákonníkom č. 40/ 1966 Zb. v znení neskorších predpisov a v súlade s Obchodným zákonníkom č. 513/ 1991 Zb.,
- VÚC, zákon NRSR č. 302/ 2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkoch,
- občianske združenie v súlade so zákonom SNR č. 83/ 1990 o združovaní občanov;
- nadácie založené v súlade so zákonom NR SR č. 34/ 2002 Z.z. o nadáciách,
- neinvestičné fondy, založené v súlade so zákonom NR SR č. 147/ 1997 Z.z. o neinvestičných fondoch,
- neziskové organizácie, založené v súlade so zákonom NR SR č. 213/ 1997 o neziskových organizáciách,

- iné organizácie, a to:
 - Červený kríž,
 - Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK),
 - regionálne poradenské a informačné centrá (RPIC), pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník,
 - podnikateľské informačné centrá (BIC) pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník,
 - odborové zväzy,
 - neštátne subjekty poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo.

Spolufinancovanie v súlade so schémami štátnej pomoci, ktoré sú uvedené v časti „Schémy štátnej pomoci“:

- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle zákona SNR č. 513/ 1991 v znení neskorších predpisov obchodný zákonník alebo založené podľa zákona NRSR č.455/ 1991 o živnostenskom podnikaní,

Cieľové skupiny

- zamestnanci ohrození stratou zamestnania,
- dlhodobo nezamestnaní a znevýhodnené skupiny nezamestnaných,
- obyvatelia s príjmom pod hranicou chudoby,
- nezamestnaní bez vzdelania, resp. s nízkym stupňom vzdelania, s problémami čítania, písania a počítania,
- starší zamestnanci a zamestnanci s nízkym vzdelaním,
- zemepisne izolované skupiny,
- obyvatelia segregovaných a separovaných rómskych komúní,
- závislí na drogách, alkohole a inak závislí,
- rizikové skupiny detí a mládeže, mladiství bez ukončenia povinnej školskej dochádzky,
- občania so zdravotným postihnutím a ťažkým zdravotným postihnutím,
- občania pred a po výkone trestu odňatia slobody,
- rodičia po materskej dovolenke zo sociálne odkázaných skupín obyvateľstva a starostovia rodín po skončení starostlivosti o ďalších členov rodiny,
- odchovanci detských domovov,
- fyzické osoby a komunity pre ktoré sú vykonávané opatrenia sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately a poskytované sociálne služby podľa osobitného zákona,
- občania s nepriaznivým zdravotným stavom,
- občania v nepriaznivej sociálnej situácii,
- zamestnanci vykonávajúci opatrovateľskú službu,
- bezdomovci,
- azyľanti, imigranti, migrujúci občania,

Opatrenie 2.3 „Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života“

Rámcové aktivity:

- Podpora uľahčenia vstupu a udržania sa na trhu práce pre osoby s rodinnými povinnosťami
- Aktivity zamerané na udržanie kontaktu s pracoviskom a profesionálnych zručností počas neprítomnosti na trhu práce z dôvodu plnenia rodinných povinností
- Aktivity zamerané na rozširovanie podporných služieb pre zamestnancov s rodinnými povinnosťami
- Podpora udržania osôb s rodinnými povinnosťami na trhu práce poskytovaním inovatívnych programov zo strany zamestnávateľov

Oprávnení prijímatelia

Výška pomoci v súlade s Konceptiou financovania projektov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na roky 2007 – 2013 je stanovená nasledovne.

Spoluфинancovanie 0% v prípade príspevku v súlade so zákonom NR SR č. 5/2004 o službách zamestnanosti:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení a doplnení neskorších predpisov,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení a doplnení neskorších predpisov,

Spoluфинancovanie vo výške 5%

- obce a mestá, v súlade so zákonom SNR č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení,
- združenia miest a obcí, založené v súlade so zákonom č. 369/ 1990 Zb. o obecnom zriadení, Občianskym zákonníkom č. 40/ 1966 Zb. v znení neskorších predpisov a v súlade s Obchodným zákonníkom č. 513/ 1991 Zb.,
- VÚC, zákon NRSR č. 302/ 2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkoch,
- základné školy (Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov),
- stredné školy (Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov),

- verejné a štátne vysoké školy (Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov),
- špeciálne školy (Vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky č. 212/1991 Zb. o špeciálnych školách v znení neskorších predpisov.),
- štátne vzdelávacie inštitúcie (Zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z.),
- školské zariadenia a inštitúcie verejného sektora pôsobiace v systéme poradenstva (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov),
- rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení doplnení neskorších predpisov,
- občianske združenie v súlade so zákonom SNR č. 83/1990 o združovaní občanov,
- nadácie založené v súlade so zákonom NR SR č. 34/2002 Z.z. o nadáciách,
- neinvestičné fondy, založené v súlade so zákonom NR SR č. 147/1997 Z.z. o neinvestičných fondoch,
- neziskové organizácie, založené v súlade so zákonom NR SR č. 213/1997 o neziskových organizáciách,
- mimovládne organizácie zriadené v súlade so zákonom č. 116/1985 Zb. o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Slovenskej republike v znení neskorších predpisov,
- mimovládne organizácie zriadené v súlade so zákonom č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení zákona č. 394/2000 Z. z.,
- iné organizácie, a to:
 - Červený kríž, Zákon NRSR č. 84/ 1994 Z.z. o Červenom kríži a o ochrane znaku a názvu Červeného kríža,
 - Neštátne subjekty poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo,
 - regionálne poradenské a informačné centrá (RPIC), pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník,
 - podnikateľské informačné centrá (BIC) pokiaľ sú založené podľa iného zákona než je zákon SNR č. 513/ 1991 Zb. Obchodný zákonník,
 - odborové zväzy,

- Slovenská živnostenská komora.

Spoluufinancovanie v súlade so schémami štátnej pomoci, ktoré sú uvedené v časti „Schémy štátnej pomoci“:

- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie v zmysle zákona SNR č. 513/ 1991 v znení neskorších predpisov obchodný zákonník, alebo založené podľa zákona NRSR č.455/ 1991 o živnostenskom podnikaní.

Cieľové skupiny

- uchádzači o zamestnanie, najmä dlhodobo nezamestnaní, osoby s nízkou kvalifikáciou a neukončeným vzdelaním, osoby dlhodobo vzdialené od trhu práce,
- uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami,
- záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami,
- ženy z etnických minorít,
- uchádzači o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladzovaní pracovného a rodinného života,
- záujemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladzovaní pracovného a rodinného života,
- zamestnávateľia, SZČO,
- poskytovatelia služieb zamestnanosti,
- malí a strední podnikatelia,
- partneri, ktorých problémy sú riešené príslušným projektom.

3. Operačný program Životné prostredie

Prioritné osi OP ŽP sú zamerané na zlepšenie životného prostredia a životných podmienok obyvateľstva prostredníctvom zabezpečenia jeho prístupu k environmentálnej infraštruktúre, čo sa vzťahuje i na marginalizované rómske komunity. OP ŽP tak v synergii s operačnými programami pre ďalšie prioritné oblasti (vzdelávanie, zamestnanosť, zdravotníctvo) prispieje k zlepšeniu životných podmienok marginalizovaných rómskych komunít.

Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy

Operačné ciele :

3.1 Ochrana ovzdušia

Pre dosiahnutie operačného cieľa 3.1 budú oprávnené nasledujúce skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2,5}$), SO_2 , NO_x , benzén, VOC, NH_3 , ťažkých kovov a PAH :

A. Projekty zamerané na znižovanie emisií znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktorými sa dosiahnu nižšie hodnoty emisií než sú požadované platnými právnymi predpismi (vrátane príslušných systémov monitorovania) alebo sa dosiahnu sprísnené požiadavky podľa nových predpisov a strategických dokumentov EÚ, najmä:

- inštalovanie odľučovacích technológií, alebo iných koncových technológií (napr. DESOX, DENOX) a inštalácia BAT technológií (napr. zmena surovínovej základne s nižším obsahom, resp. vznikom emisií znečisťujúcich látok);
- zmena palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo (v danom prípade okrem obnoviteľných zdrojov energie);
- opatrenia investičného charakteru určené v integrovanom povolení v spaľovacích energetických zariadeniach s menovitým tepelným príkonom od 20 MW do 50 MW za účelom zosúladenia zdroja so smernicou č. 96/61/ES o IPKZ (plán v tematickej stratégii kvality ovzdušia);
- rekonštrukcia existujúcich spaľovní odpadov v zdravotníckych zariadeniach nad rámec smernice č. 2000/76/ES vrátane príslušných systémov automatizovaného monitorovania.

B. Zavádzanie progresívnych technológií a technických opatrení na znižovanie emisií prchavých organických látok (VOC) zo zariadení, najmä,:

- opatrenia (technického charakteru) na znižovanie obsahu VOC v regulovaných výrobkoch podľa smernice 2004/42/ES o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú

úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES (napr. prechod výroby farieb a lakov a pod. na farby a laky obsahujúce menej VOC)

- technologické opatrenia umožňujúce znižovanie emisií VOC v zariadeniach spadajúcich pod smernicu 99/13/ES (v súlade s definíciami uvedenými v prílohe č. 1 uvedenej smernice) ako napr. inštalácia katalytických a termooxidačných jednotiek, prechod na použitie vodou riediteľných farieb, lakov a lepidiel vo výrobnom procese a pod.)
- znižovanie emisií prchavých organických látok zo skladovania benzínu v distribučných skladoch s obratom 0 – 25 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES)
- znižovanie emisií prchavých organických zlúčenín z prečerpávacích zariadení benzínu (plnenie a vyprázdňovanie mobilných zásobníkov) s obratom do 150 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES) o opatrenia na uvedenie čerpacích staníc pohonných hmôt do súladu so smernicou 94/63/ES

II. skupina: Zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia³:

A. plynofikácia autobusov (ich náhradou alebo úpravou) verejnej mestskej aj medzimestskej dopravy s budovaním CNG čerpacích staníc v prípade potreby

B. náhrada autobusovej verejnej dopravy trolejbusovou dopravou vrátane duobusov (trolejbusov s pomocným dieselovým pohonom)

C. náhrada autobusovej dopravy električkovou dopravou

III. skupina: Riešenie kvality ovzdušia a skvalitňovanie a odborná podpora monitorovania emisií a kvality ovzdušia podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného informačného systému (NEIS):

A. Projekty zamerané na znižovanie znečisťovania ovzdušia emisiami z plošných, fugitívnych a líniových zdrojov znečisťovania a iné efektívne opatrenia na riešenie dobrej kvality ovzdušia v okolí zdrojov znečisťovania a v územiach vyžadujúcich osobitnú ochranu vzdušia, najmä:

- zazelenanie miest (výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej obytnú zástavbu od priemyselných stavieb, komerčných areálov alebo frekventovaných dopravných koridorov) a výsadba stanovištne vhodných druhov drevín;
- zmena v organizácii dopravy, budovanie záchytných parkovísk tam, kde sa zavedú pešie zóny;
- aktivity v oblastiach riadenia kvality ovzdušia za účelom dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia (vo vzťahu k znečisťujúcim látkam, pre ktoré sú, resp. budú určené limitné, prípadne cieľové hodnoty), ktoré vyplývajú z programov na zlepšenie kvality

³ V zmysle Operačného programu Životné prostredie aktivity zamerané na zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy budú realizované prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia, najmä v oblastiach znečistených vplyvom dopravy (Košice, Nitra, Trenčín, Trnava, Martin, Žilina, Senica, Banská Bystrica, Prešov, Prievidza).

ovzdušia, prípadne z akčných plánov na zabezpečenie kvality ovzdušia, vypracovaných KÚŽP;

- technické opatrenia na zníženie prašnosti skládok (napr. skrápaním, zazelenaním a pod.);

Oprávnení žiadatelia:

- združenia miest a obcí - Skupina I – A, B, Skupina III.A
- cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ako zriaďovatelia špecializovaných subjektov) – Skupina I. – A,B, Skupina III. A
- iné fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie s výnimkou osôb (vzhľadom na deliacu líniu s Programom rozvoja vidieka – poľnohospodárske a lesné podniky) - Skupina I.- A,B (s výnimkou projektov súvisiacich so smernicu 94/63/ES, kde sú oprávnené iba ŽSR a ŽS Cargo Slovakia, a. s.) Skupina III. A
- právnické osoby oprávnené na podnikanie vo verejnej mestskej a medzimestskej osobnej doprave - Skupina II. A,B,C

3.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

Oprávnené skupiny aktivít:

I. skupina: znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov:

A. Projekty zmeny palivovej základne v prospech menej uhlíkatých palív a obnoviteľných zdrojov energie (biomasa, slnečná energia, geotermálna energia) zacielené na zníženie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla vo verejných objektoch vo viacerých obciach alebo na úrovni mikroregiónu. *Súčasťou projektov budú aj opatrenia na znižovanie energetických strát budov (napr. zateplňovanie fasád, výmena okien, výmena tepelnej izolácie rozvodov a pod) výmena alebo výstavba vonkajších tepelných rozvodov medzi objektmi používajúcimi spoločný tepelný zdroj. V tomto prípade musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.*

B. Projekty zmeny palivovej základne v prospech menej uhlíkatých palív a obnoviteľných zdrojov energie na zdroji tepla prípadne aj v kombinácii s kogeneráciou⁴. *Súčasťou projektov môžu byť aj opatrenia na zníženie energetických strát objektov (zdrojov tepla)*

⁴ Podmienka: Kombinovaná prevádzka výroby tepla a elektriny (v prípade kogenerácie), musí priniesť úspory primárnej energie

C. Výstavba alebo rekonštrukcia primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálného zásobovania teplom⁵ (zlepšenie izolácie rozvodných potrubí a zníženie úniku energetických médií vrátane úprav výmenníkových staníc tepla) len ako súčasť projektu zmeny palivovej základne na zdroji tepla (prípadne aj v kombinácii s kogeneráciou) za účelom znižovania emisií základných znečisťujúcich látok za podmienky, že zdroj tepla aj rozvody vlastní jeden žiadateľ.

D. Projekty na inštaláciu tepelných čerpadiel za účelom náhrady produkcie tepla a teplej vody z neobnoviteľných zdrojov energie aj v kombinácii so zmenou palivovej základne v prospech obnoviteľných zdrojov energie (biomasa, slnečná energia, geotermálna energia) alebo bez nej

II. skupina: štúdie dopadov klimatických zmien na zložky životného prostredia, vrátane analýzy ekonomických nákladov; skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií; programy na podporu vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia, analýza nástrojov na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácia výsledkov aktivít:

- A. Príprava programov vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia v oblasti zmeny klímy (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch)
- B. Projekty na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácie výsledkov
- C. Špecifické projekty a informačné kampane o dôsledkoch zmeny klímy zamerané priamo na majiteľov a užívateľov pôdy, lesov, technický a riadiaci personál pôsobiaci v energetických odvetviach, doprave a pri nakladaní s odpadmi (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch)
- D. Projekty na propagáciu a podporu projektov zmeny palivovej základne zdrojov z neobnoviteľných na obnoviteľné resp. alternatívne zdroje energie na výrobu tepla a teplej vody na úrovni mikroregiónu (PR kampane, konzultačné centrá)

Oprávnení žiadatelia:

- *Subjekty územnej samosprávy*- obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie, vyššie územné celky alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie – Skupina I. – A,B,C,D
- *združenia miest a obcí, mikroregióny* - Skupina I.- A,B,C,D, Skupina II. - A – D
- *cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ako zriaďovatelia špecializovaných subjektov)* – Skupina I. – A,B,C,D
- *subjekty súkromného sektoru mimo schém štátnej pomoci* – mimovládne neziskové organizácie so zameraním na ochranu životného prostredia (s výnimkou neinvestičných fondov a združení právnických osôb) – Skupina II. – A - D

⁵ Podmienka: Kombinovaná prevádzka výroby tepla (a elektriny v prípade kogenerácie), ako aj rozvod tepla prinesie úspory primárnej energie alebo diaľkový rozvod tepla zabezpečí využitie odpadového tepla na účely diaľkového vykurovania

- *iné fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie* (vzhľadom na deliacu líniu s Programom rozvoja vidieka – poľnohospodárske a lesné podniky) - Skupina I.- A,B,C,D, Skupina II A - D

4. Regionálny operačný program

V rámci ROP je realizovaná podpora MRK prostredníctvom dvoch prístupov : projektov, ktoré môžu byť realizované samostatne ako samostatné dopytovo orientované projekty alebo ako súčasť lokálnej stratégie komplexného prístupu koordinovaného z pozície koordinátora komplexného prístupu k riešeniu problematiky MRK na národnej úrovni.

Ako súčasť lokálnej stratégie komplexného prístupu je možné v rámci ROP realizovať čiastkové projekty prostredníctvom oprávnených aktivít opatrení 1.1 Infraštruktúra vzdelávania, 2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, 3.1 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a 4.1 regenerácia sídiel.

Okrem toho je možné v ROP realizovať aj samostatné projekty zamerané na zlepšenie životných podmienok príslušníkov rómskych komunít. Projekty nie sú súčasťou lokálnych stratégií komplexného prístupu koordinovaných na národnej úrovni, ale predstavujú samostatné dopytovo orientované projekty s významným prínosom pre MRK. Projekty sú zamerané na aktivity ROP oprávnené prostredníctvom opatrení .1 Infraštruktúra vzdelávania, 2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, 3.1 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a 4.1 regenerácia sídiel.

Prioritná os č. 1 Infraštruktúra vzdelávania

Podrobnejšia charakteristika oprávnených aktivít :

- a) projektové a inžinierske práce pre projekt, externý projektový manažment, verejné obstarávanie v rozsahu podľa tabuľky č 1 Programového manuálu ROP
- b) prístavba, nadstavba, stavebné úpravy, budovanie a rekonštrukcia stavieb, napojenie stavieb na inžinierske siete (v zmysle stavebného zákona)
- c) zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov – realizácia opatrení na zlepšenie tepelno-izolačných vlastností konštrukcií najmä obnova obvodového plášťa, oprava a výmena strešného plášťa vrátane strešnej krytiny a povrchu plochých striech, oprava a výmena výplňových otvorených konštrukcií, opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia a zariadení objektu ako aj výmena jeho súčastí (najmä výmena vykurovacích kotlov a telies a vnútorných inštaláčnych rozvodov, klimatizačného zariadenia, inštalovanie solárnych panelov tam, kde je to vhodné a pod.)
- d) obstaranie vnútorného a vonkajšieho vybavenia objektu súvisiaceho s účelom využitia stavby, vrátane IKT vybavenia

Oprávnení žiadatelia:

1. Subjekty verejnej správy

- a) obec založená v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ školy
- b) vyšší územný celok založený v zmysle zákona č. 320/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ školy
- c) krajský školský úrad založený na základe zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ príslušných subjektov v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- d) ústredný orgán štátnej správy ako zriaďovateľ subjektov v zmysle Vyhlášky Ministerstva školstva, mládeže a športu SR č. 80/1991 Zb. i stredných školách v znení neskorších predpisov

2. Subjekty súkromného sektora

- a) neziskové organizácie založené v zmysle zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov
- b) cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov ako zriaďovatelia špeciálnych škôl v zmysle zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl v znení neskorších predpisov
- c) združenia založené v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov

Oprávnené územia :

Jedným zo základných východísk stratégie ROP je aj princíp územnej koncentrácie intervencií. Odôvodnené výnimky pre smerovanie intervencií mimo pólov rastu :

Existujúce zariadenia významné z hľadiska podpory MRK

Prioritná os č. 2 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Oprávnené aktivity v súvislosti s intervenciami do stavebných objektov:

- a) projektové a inžinierske práce pre projekt, externý projektový manažment, verejné obstarávanie v rozsahu podľa tabuľky č 1 Programového manuálu ROP
- b) prístavba, nadstavba, stavebné úpravy, budovanie a rekonštrukcia drobných stavieb, napojenie stavieb na inžinierske siete (v zmysle stavebného zákona)
- c) zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov – realizácia opatrení na zlepšenie tepelno-izolačných vlastností konštrukcií najmä obnova obvodového plášťa, oprava a výmena strešného plášťa vrátane strešnej krytiny a povrchu plochých striech, oprava a výmena výplňových otvorených konštrukcií, opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia a zariadení objektu ako aj výmena jeho súčastí (najmä výmena vykurovacích kotlov a telies

- a vnútorných inštalačných rozvodov, klimatizačného zariadenia, inštalovanie solárnych panelov tam, kde je to vhodné a pod.)
- d) budovanie nových stavieb pre účely zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- e) obstaranie vnútorného a vonkajšieho vybavenia objektu, nevyhnutne súvisiaceho s účelom využitia stavby, vrátane IKT vybavenia

Oprávnení žiadatelia:

1. Subjekty verejnej správy

- a) obec založená v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- b) vyšší územný celok založený v zmysle zákona č. 320/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- c) určený úrad práce, sociálnych vecí a rodiny založený v zmysle zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí a rodiny a služieb zamestnanosti v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ detských domovov a detských domovov pre maloleté deti bez sprievodu

2. Subjekty súkromného sektora

- a) neziskové organizácie založené v zmysle zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov
- b) cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov
- c) združenia založené v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov

Oprávnené územia :

Jedným zo základných východísk stratégie ROP je aj princíp územnej koncentrácie intervencií. Odôvodnené výnimky pre smerovanie intervencií mimo pólov rastu :

Existujúce zariadenia významné z hľadiska podpory MRK (napr. komunitné centrá v segregovaných rómskych osadách)

Prioritná os č. 3 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra CR

Opatrenie č. 3.1 : Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov

Skupiny oprávnených aktivít v rámci opatrenia:

- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich pamäťových a fondových inštitúcií
- obnova nevyužitých, resp. nevhodne využitých stavebných objektov evidovaných v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve verejného sektora, ktoré majú potenciál využitia na rozšírenie činnosti pamäťových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni a na rozvoj kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu v územiach, ktoré sú v Novej stratégii cestovného ruchu SR do roku 2013 identifikované ako územia s medzinárodným významom a národným významom a ako územia v regióne vyššej kategórie ako príslušný región
- obnova nevyužitých, resp. nevhodne využívaných stavebných objektov evidovaných v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve verejného sektora, ktorú je možné v odôvodnených a výnimočných prípadoch realizovať aj za účelom udržateľného využitia stavebných objektov na kultúrno-spoločenské a osvetové účely, a to výlučne v obciach identifikovaných ako tzv. póly rastu
- revitalizácia priláhlých historických parkov v areáli nehnuteľných kultúrnych pamiatok
- obstaranie vybavenia vrátane IKT vybavenia

Podrobnejšia charakteristika oprávnených aktivít :

- a) projektové a inžinierske práce pre projekt, externý projektový manažment, verejné obstarávanie v rozsahu podľa tabuľky č 1 Programového manuálu ROP
- b) prístavba, nadstavba, stavebné úpravy, budovanie a rekonštrukcia stavieb, napojenie stavieb na inžinierske siete (v zmysle stavebného zákona)
- c) zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov – realizácia opatrení na zlepšenie tepelno-izolačných vlastností konštrukcií najmä obnova obvodového plášťa, oprava a výmena strešného plášťa vrátane strešnej krytiny a povrchu plochých striech, oprava a výmena výplňových otvorených konštrukcií, opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia a zariadení objektu ako aj výmena jeho súčastí (najmä výmena vykurovacích kotlov a telies a vnútorných inštalačných rozvodov, klimatizačného zariadenia, inštalovanie solárnych panelov tam, kde je to vhodné a pod.)
- d) obstaranie vnútorného a vonkajšieho vybavenia objektu súvisiaceho s účelom využitia stavby, vrátane IKT vybavenia
- e) sadové a parkové úpravy v areáli zariadení

Oprávnení žiadatelia:

1. Subjekty verejnej správy

- a) obec založená v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ pamäťových a fondových inštitúcií a ako vlastník nehnuteľných kultúrnych pamiatok

- b) vyšší územný celok založený v zmysle zákona č. 320/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov ako zriaďovateľ pamäťových a fondových inštitúcií a ako vlastník nehnuteľných kultúrnych pamiatok
- c) ústredný orgán štátnej správy ako zriaďovateľ múzeí podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty v znení neskorších predpisov

Prioritná os č. 4 Regenerácia sídiel

Opatrenie č. 4.1 : Regenerácia sídiel

Skupiny oprávnených aktivít v rámci opatrenia:

a) aktivity samostatne dopytovo orientovaných projektov

1. projektové a inžinierske práce pre projekt, externý projektový manažment, verejné obstarávanie v rozsahu podľa tabuľky č 1 Programového manuálu ROP
2. úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene
3. výstavba a rekonštrukcia verejných osvetlení
4. výstavba a rekonštrukcia chodníkov a cyklistických trás vrátane dopravných subsystémov
5. rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane dopravných subsystémov
6. rekonštrukcia mostov a lávok v nadväznosti na realizáciu investičných aktivít zameraných na miestne komunikácie, chodníky a cyklistické trasy
7. rekonštrukcia a výstavba zastávok
8. rekonštrukcia a výstavba verejných hygienických zariadení
9. úprava a regulácia povodí v zastavaných územiach obcí a miest v nadväznosti na realizáciu iných investičných aktivít (podmienkou je súhlasné stanovisko Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. Banská Štiavnica)
10. opodstatnená rekonštrukcia inžinierskych sietí (vodovodov a kanalizácií) a to výlučne v nadväznosti na realizáciu iných investičných aktivít regenerácie sídiel
11. minimálny rozsah operácií v rámci jedného samostatne dopytovo orientovaného projektu regenerácie sídiel zahŕňa aspoň štyri z uvedených operácií 2 až 10

b) integrované stratégie rozvoja mestských oblastí zahŕňajú nasledovné aktivity na vybranom oprávnenom mestskom území :

1. mestské oblasti s počtom obyvateľov nad 1000 v mestách s počtom obyvateľov nad 15 000
2. kombinácia minimálne štyroch aktivít regenerácie sídiel uvedených v bode a)
3. podpora minimálne dvoch zariadení občianskej infraštruktúry v rámci iných opatrení ROP
4. obnova minimálne troch bytových domov, oprávnené aktivity v súvislosti s intervenciami do bytových domov :
 - projektové a inžinierske práce pre projekt, externý projektový manažment, verejné obstarávanie v rozsahu podľa tabuľky č 1 Programového manuálu ROP
 - obnova spoločných častí a spoločných zariadení bytových domov v zmysle § 2 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov
 - zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov – realizácia opatrení na zlepšenie tepelno-izolačných vlastností konštrukcií najmä obnova obvodového plášťa, oprava a výmena strešného plášťa vrátane strešnej krytiny a povrchu plochých striech, oprava a výmena výplňových otvorených konštrukcií, opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia a zariadení objektu ako aj výmena jeho súčastí (najmä výmena vykurovacích kotlov a telies a vnútorných inštaláčnych rozvodov, klimatizačného zariadenia, inštalovanie solárnych panelov tam, kde je to vhodné a pod.)
 - rekonštrukcia a modernizácia napojení stavieb na inžinierske siete v zmysle stavebného zákona

c) projekty rozvoja obcí s rómskymi osídleniami vo vidieckom prostredí :

1. projektové a inžinierske práce pre projekt, externý projektový manažment, verejné obstarávanie v rozsahu podľa tabuľky č 1 Programového manuálu ROP
2. samostatné dopytovo orientované projekty pozostávajúce z aktivít regenerácie sídiel uvedených v bode 1, ktoré môžu byť realizované aj v obciach, ktoré nie sú identifikované ako tzv. póly rastu

Oprávnení žiadatelia:

1. Subjekty verejnej správy

- a) obec založená v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (s výnimkou krajských miest pri aktivitách uvedených v bode a)
- b) vyšší územný celok založený v zmysle zákona č. 320/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov – platí pre neinvestičné projekty

2. Subjekty súkromného sektora

(podlieha zmene v závislosti od vyrokovania pravidiel pre nové členské štáty s EK, bude doplnené po schválení hodnotiacich kritérií Monitorovacím výborom pre ROP)

1. subjekt správy bytového domu v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, správca bytového domu – právnická osoba alebo fyzická osoba, s ktorou majú vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome uzavretú zmluvu o výkone správy – obchodná spoločnosť a družstvo v zmysle Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník)

Oprávnené územia:

Jedným zo základných východísk stratégie ROP je aj princíp územnej koncentrácie intervencií. Odôvodnené výnimky pre smerovanie intervencií mimo pólov rastu :

Obce so separovanými a segregovanými rómskymi osídleniami vo vidieckom prostredí zaradené v Atlase rómskych komunít (všeobecná podmienka : okrem krajských miest, len centrálné verejné priestranstvá.

5. Operačný program Informatizácia spoločnosti

Operačný program Informatizácia spoločnosti prostredníctvom opatrení 1 a 3 (Efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb a Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu) poskytuje priestor pre špecifikáciu aktivít, ktoré sú zamerané pre časť rómskej komunity. Aktivita obsahovým charakterom budú podporovať štyri prioritné oblasti, na ktoré je zameraná horizontálna priorita Marginalizované rómske komunity a komplexný prístup, ktorý má vyústiť do synergického efektu podpory zo štrukturálnych fondov EÚ.

Prostredníctvom budovania integrovaných obslužných miest OP Informačná spoločnosť bude poskytovaný pružnejší prístup k službám verejnej správy pre všetky skupiny obyvateľstva a vo väzbe na komplexné projekty v rámci HP MRK tak môže zvýšenou mierou podporiť predovšetkým tých žiadateľov, ktorí v zmysle pravidiel koordinácie horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity budú úspešní v procese schvaľovania lokálnych koncepcií komplexného prístupu (konceptia ekonomickej a sociálnej inklúzie MRK a 3-4 projektové zámery, ktoré môžu potenciálni žiadatelia podať na základe výzvy, ktorú navrhne a následne pripraví Úrad vlády Slovenskej republiky, Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity) a tak sa následne budú uchádzať o NFP v rámci výziev zverejňovaných jednotlivými riadiacimi orgánmi. Možnosť využitia integrovaných obslužných miest v kontexte komplexného prístupu bude podporená aj poskytovaním, resp. využívaním odbornej pomoci pre MRK prostredníctvom Operačného programu Vzdelávanie, čím sa dosiahne posilnenie synergického efektu komplexného prístupu. Operačný program Informačná spoločnosť prostredníctvom budovania integrovaných obslužných miest prioritne podporí, uvedie tých žiadateľov, ktorí realizujú v uvedenom zmysle komplexný prístup a ktorí ho implementujú aspoň v jednom z projektov, na realizáciu ktorého získali nenávratný finančný prostriedok.

V rámci implementácie špeciálnych programov vzdelávania pre MRK OPIS zabezpečí v spolupráci s MŠ SR a MPSVR SR školenia zamerané na zvýšenie vzdelanosti MRK v oblasti IKT a znalosti práce s PC s využitím metódy „learning by doing“.

V rámci prioritnej osi 2 OPIS (Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry) bude implementovaný špecifický projekt zameraný na MRK - projekt, multifunkčného knižnično-informačného centra prostredníctvom ktorého sa realizuje výstavba depozitov budovy Štátnej vedeckej knižnice v Prešove a dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry ako odborného pracoviska, ktoré by zastrešovalo problematiku rómskej kultúry na Slovensku vychádza z dlhodobej iniciatívy viacerých štátnych a verejných inštitúcií, neziskových organizácií a vysokoškolských pracovísk.

Navrhnutá lokalizácia strediska reflektuje súčasný stav koncentrácie rómskej komunity, kedy jej najväčšie zastúpenie je sústredené predovšetkým v Prešovskom samosprávnom kraji.

Dokumentačno – informačné centrum by sa malo stať organizačnou zložkou Vedeckej knižnice v Prešove pričom jeho činnosť umožní pracovníkom štátnej správy, študentom, odbornej aj laickej verejnosti pohodlnejší prístup ku komplexným informáciám o histórii, živote, tradíciách a kultúre Rómov žijúcich na Slovensku. Centrum by spravovalo fondy v základnej forme a digitalizačný repozit a zodpovedalo za sprístupňovanie a využívanie týchto informácií pre verejnosť.

6. Operačný program konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Podpora marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len „MRK“) v rámci OP KaHR je riešená horizontálne vo všetkých opatreniach. Intervencie v rámci opatrení OP KaHR sú navrhnuté tak, že rómske komunity majú rovnakú možnosť sa zúčastniť uvedených podporných mechanizmov, ako ktorýkoľvek podnikateľ. Ciele OP KaHR neriešia priamo otázky sociálnej inklúzie a sociálnych služieb, ale prispievajú k riešeniu zamestnanosti a vzdelávania. Tie sú predmetom ďalších operačných programov v rámci NSRR SR.

MH SR realizovalo stretnutie so zástupcami rómskej podnikateľskej komunity za účelom poznania problémov rómskej komunity v oblasti podnikania. Rómska komunita pokladá za najväčší problém získanie finančných prostriedkov pre začínajúcich podnikateľov. Dôvodom je, že pri začatí podnikania nemajú možnosť z bánk získať úver pre napr. nákup technológií, pretože nedisponujú dostatočnou hodnotou majetku, ktorú by použili ako záruku na získanie úveru.

Preto MH SR navrhuje v rámci OP KaHR pripraviť schému podpory pre začínajúcich podnikateľov (schéma de – minimis). Ide o spoločnú schému pomoci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, kde majú podnikatelia možnosť získať finančné prostriedky z ERDF na nákup technológií a súčasne z fondu ESF na úhradu mzdy, odvodov a vzdelávania. Systém riadenia synergie a komplementarity je riešený na úrovni riadiacich orgánov oboch ministerstiev zmluvou o spolupráci pri tvorbe a implementácii programových dokumentov na roky 2007-2013.

7. Operačný program Výskum a vývoj

Všetky opatrenia prioritných osí zameraných na výskum a vývoj v rámci cieľa Konvergencia aj cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť nešpecifikujú aktivity so zreteľom na rómsku komunitu. Rámcové aktivity nabádajú k príležitostiam na prácu vo vzdelávaní, výskume a vývoji, ale neriešia priamo problematiku sociálnej inklúzie marginalizovaných rómskych komunít. Opatrenie je neutrálne k tejto skupine a dáva rovnaké šance na profesionálnu kariéru každému. V prípade nepriamej formy naplnenia horizontálnych aktivít vo fáze vytvárania pracovných príležitostí bude zachovaný antidiskriminačný princíp a podpora zamestnávania rómskej komunity.

Prioritná os č.5 „Infraštruktúra vysokých škôl“, opatrenie 5.1 „Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu“ nepodporuje osobitným spôsobom marginalizované rómske komunity. Rómovia budú mať rovnako ako ostatné cieľové skupiny študentov prospech zo zmodernizovanej vzdelávacej infraštruktúry v závislosti od potrieb škôl a možností a pravidiel daných programovou dokumentáciou.

Vzhľadom na tematicky všeobecné zameranie OP je možné podporiť aj oblasť napr. sociologického výskumu špeciálne zameraného na marginalizované rómske komunity. Nástroje pre zabezpečovanie dopadu a koordinácie horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity (ďalej len „HP MRK“):

- individuálne projekty (dopytovo-orientované), realizácia individuálnych projektov majúciach dopad na HP MRK bude prebiehať nasledovne:
- v samostatnej časti žiadosti o NFP žiadateľ jasne identifikuje, že projekt je zameraný na MRK;
- skutočný dopad projektov na HP MRK, ktoré žiadateľ takto označil, posúdi ÚSVRK (Úradu splnomocnenkyne úradu vlády SR pre rómske komunity) v procese hodnotenia projektov zameraných na MRK;
- projekty, ktoré ÚSVRK posúdi ako projekty s výrazným dopadom na MRK, budú bodovo zvýhodnené možnosťou získania bodového ohodnotenia v hodnotiacom hárku odborného hodnotenia žiadosti o NFP v subkritériu zameranom na HP MRK; - ÚSVRK vykonáva monitorovanie projektov zameraných na MRK na vzorke definovanej RO/SORO.

Informovanie a publicita, ako dôležitá súčasťou vytvárania atmosféry spolupráce a úspešného riešenia postavenia marginalizovaných rómskych komunít, budú zabezpečované ÚSVRK prostredníctvom nasledovných činností:

- v pravidelných intervaloch, v spolupráci s RO a SORO, informuje o naplňaní HP MRK Centrálny koordinačný orgán a podpredsedu vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny;
- zabezpečuje realizáciu komunikačného plánu HP MRK s cieľom zvýšiť informovanosť MRK ako aj širokej verejnosti o možnostiach poskytnutia podpory a výsledkoch realizácie HP MRK.

V záujme zapojenia prijímateľov a ostatných aktérov a zabezpečenia širšej platformy pre komunikáciu o realizácii HP MRK v NSRR a monitorovanie a hodnotenie vplyvu realizovaných projektov na marginalizované rómske komunity bude v úzkej spolupráci s odborom pre koordináciu HP MRK pri ÚSVRK, fungovať Pracovná komisia pre horizontálnu prioritu marginalizované rómske komunity (PS HP MRK).

8. Operačný program Vzdelávanie

Prioritná os 3 Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami

Opatrenie 3.1 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít

Cieľom opatrenia 3.1 je „zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK prostredníctvom uľahčenia ich prístupu k formálnemu vzdelávaniu a prostredníctvom ich ďalšieho vzdelávania“.

Špecifické ciele:

1. Podporovať sociálnu inklúziu príslušníkov MRK prostredníctvom uľahčenia ich prístupu k formálnemu vzdelávaniu a k získavaniu zručností potrebných na trhu práce
2. Ďalej vzdelávať príslušníkov MRK, ako aj osoby pracujúce v oblasti ich integrácie do spoločnosti

Rámcové aktivity:

- Podpora prístupu príslušníkov MRK k vzdelávaniu na všetkých stupňoch škôl (**špecifický cieľ 1**)
- Podpora individuálneho prístupu a rozvoj alternatívnych foriem a nástrojov vyučovania (**špecifický cieľ 1**)
- Ďalšie vzdelávanie príslušníkov MRK (**špecifický cieľ 2**)
- Ďalšie vzdelávanie osôb a podpora spolupráce inštitúcií pracujúcich v oblasti integrácie príslušníkov MRK do spoločnosti (**špecifický cieľ 2**)

Podpora sociálnej inklúzie príslušníkov MRK prostredníctvom uľahčenia ich prístupu k formálnemu vzdelávaniu na všetkých stupňoch škôl, rozvoja alternatívnych foriem a nástrojov vyučovania a získavania zručností potrebných na trhu práce sa bude uskutočňovať prostredníctvom nasledovných aktivít, napr.:

- programy na uľahčenie prístupu a úspešné pôsobenie MRK vo vzdelávaní na všetkých stupňoch škôl (ZŠ vrátane nultých a prípravných ročníkov, tranzitívnych tried, ZUŠ, SŠ, univerzity, VŠ);

- prípravné a doučovacie kurzy pre študentov pochádzajúcich z MRK smerujúce k umožneniu pokračovania ich štúdia na ďalších stupňoch škôl v systéme formálneho vzdelávania;
- projekty zamerané na získavanie praktických zručností a na odborné vzdelávanie a prípravu na pracovisku pre MRK;
- projekty integrácie príslušníkov MRK do štandardného vyučovacieho procesu;
- príprava a tvorba pedagogickej dokumentácie a učebníc, učebných textov, učebných pomôcok a príručiek s cieľom umožniť integráciu príslušníkov MRK do systému vzdelávania;
- projekty zamerané na skvalitnenie a synergizáciu systémov výchovného a kariérového poradenstva;
- projekty zamerané na skvalitnenie systému prevencie sociálno-patologických javov v školách a školských zariadeniach;
- príprava programov na rozvoj spolupráce medzi školami a pedagogicko-psychologickými poradňami, špeciálno-pedagogickými poradňami, detskými integračnými centrami, reedukačnými domovmi, liečebno-výchovnými sanatóriami, špecializovanými zariadeniami v pôsobnosti ministerstva zdravotníctva (napr. pedopsychiatrické oddelenia nemocníc, liečebno-výchovné ústavy) a ďalšími odborníkmi;
- skvalitňovanie podmienok diagnostikovania príslušníkov MRK a žiakov zo SZP (prevencia voči nesprávnemu zaradovaniu detí predškolského veku do špeciálnych základných škôl);
- podpora alternatívnych foriem vzdelávania;
- projekty zamerané na vyučovanie rómskeho jazyka a literatúry a rómskych reálií na ZŠ a SŠ;
- programy podpory medzinárodnej spolupráce v oblasti výmeny skúseností („best practice“) vo výchovno-vzdelávacom procese Rómov;
- projekty na podporu vzdelávania žiakov s poruchami učenia a správania.

Ďalšie vzdelávanie príslušníkov MRK, ako aj osôb pracujúcich v oblasti ich integrácie do spoločnosti a podpora spolupráce inštitúcií pracujúcich v oblasti integrácie príslušníkov MRK do spoločnosti sa bude realizovať prostredníctvom nasledovných aktivít, napr.:

- podpora komunikačných zručností (napr. neverbálna komunikácia, príprava na výberové konanie, prezentačné schopnosti) a osobnostný rozvoj jednotlivca (napr. sebavedomie, motivácia, interpersonálne zručnosti);
- tvorba a realizácia programov ďalšieho vzdelávania príslušníkov MRK;
- projekty zamerané na komplexné vzdelávanie a prácu s celými rómskymi rodinami;

- rozšírenie ponuky dostupných informácií o vzdelávacích programoch a individuálne poradenstvo (napr. bezplatná telefonická informačná a poradenská linka v rómskom jazyku);
- tvorba osvetových materiálov pre príslušníkov MRK v rómskom jazyku s cieľom motivovať ich k ďalšiemu vzdelávaniu, zapájaniu sa do pracovného procesu a aktívnemu občianstvu;
- realizácia programov pre MRK, ktoré umožňujú doplnenie základného a stredoškolského vzdelania a získania príslušných uznávaných dokladov o ukončení konkrétneho typu štúdia (programy druhej šance);
- projekty na vytváranie pracovných inkubátorov so zameraním na profesie, ktoré sú požadované na trhu práce;
- tvorba a realizácia programov ďalšieho vzdelávania zamestnancov komunitných centier a zamestnancov štátnej správy v školstve, ktorí pracujú s príslušníkmi MRK;
- vzdelávacie programy pre pedagogických zamestnancov zamerané na poskytovanie vzdelávania pre príslušníkov MRK (napr. metodika vyučovania slovenského jazyka pre slovensky nehovoriacich žiakov, formy práce v interkultúrnom kolektíve);
- projekty zamerané na inováciu prípravy vysokoškolských učiteľov a pedagogických zamestnancov smerom k nadobúdaniu odborných a interkultúrnych kompetencií;
- vzdelávanie a príprava mladých lídrov pre prácu v rómskych komunitách;
- prepájanie a podpora vzájomnej výmeny a spolupráce škôl, školských zariadení, ako aj miestnych inštitúcií zúčastňujúcich sa na procese výchovy a vzdelávania žiakov z MRK a detí zo SZP;
- projekty zamerané na prácu so zamestnávateľmi smerujúce k zlepšeniu integrácie členov MRK do zamestnania;
- projekty zamerané na zlepšenie práce lokálnych partnerstiev sociálnej inklúzie vytvorených v rámci Fondu sociálneho rozvoja, vzdelávanie jeho členov a prepájanie činností partnerov.

9. Operačný program Zdravotníctvo

V rámci OPZ je realizovaná podpora marginalizovaných rómskych komunít (ďalej aj len „MRK“) prostredníctvom dvoch prístupov: projektov, ktoré môžu byť realizované samostatne ako dopytovo orientované projekty v rámci prioritnej osi 1 a prioritnej osi 2 a tiež ako súčasť komplexného prístupu v riešení problémov MRK v rámci prioritnej osi 2.

Inštitucionálnym koordinátorom horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity (ďalej aj len „HP MRK“) je Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity (ďalej aj len „ÚSVRK SR“).

V problematike marginalizovaných skupín obyvateľstva sa v OPZ osobitne analyzuje zdravotný stav marginalizovaných rómskych komunít. Podpora marginalizovaných rómskych komunít je zameraná na komplexné poskytovanie a dostupnosť zdravotnej starostlivosti. Využívanie komplexnosti i v riešení problémov marginalizovaných rómskych komunít je nevyhnutnosťou, pretože napomôže zabezpečiť systémové riešenie problémov v marginalizovaných rómskych komunitách.

V rámci OPZ je možné realizovať dopytovo - orientované projekty s významným prínosom pre MRK. Projekty sú zamerané na aktivity OPZ oprávnené prostredníctvom jednotlivých opatrení 1.1 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia špecializovaných nemocníc, 1.2 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia všeobecných nemocníc a 2.1 Rekonštrukcia a modernizácia zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Okrem toho sa v rámci opatrenia 2.2 Nákup zdravotníckej techniky v prioritnej osi 2 cez národné projekty – Nákup mobilných mamografických jednotiek (NP 1) a Dobudovanie infraštruktúry Národnej transfúznej služby (NP 2) budú riešiť problémy MRK ako súčasť komplexného prístupu.

V procese posudzovania žiadostí o NFP je vo vopred zadaných hodnotiacich kritériách aj hodnotenie prínosu pre horizontálnu prioritu marginalizovaných rómskych komunít.

Nosným pilierom sledovania implementácie HP MRK a procesu monitorovania a hodnotenia sú ukazovatele zadefinované na úrovni OPZ v súlade s Národným systémom ukazovateľov. Z ukazovateľov na úrovni OPZ, prioritných osí a opatrení, z ktorých je identifikovaný súbor ukazovateľov pre oblasť HP MRK, sa prostredníctvom IT MS sleduje implementácia HP MRK. ÚSVRK SR vytvára z ITMS výstupy plnenia ukazovateľov za HP MRK, ktoré predstavujú podklady pre RO pre OPZ pre vypracovávanie priebežných správ, výročných správ a záverečnej správy o implementácii OPZ. ÚSVRK SR predkladá po dohode s RO pre OPZ prípadné návrhy na zmeny a doplnenie ukazovateľov za oblasť HP MRK.

ÚSVRK SR zabezpečuje priebežné hodnotenie HP MRK v spolupráci s externými hodnotiteľmi, nezávislými odborníkmi, prípadne zástupcami ďalších orgánov, s ktorými bude mať oblasť hodnotenia súvislosť. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia RO pre OPZ a Monitorovacieho výboru pre OPZ. Hodnotenie HP MRK je vykonávané na základe plnenia ukazovateľov, podkladov a správ pre HP MRK. Predmetom hodnotenia je porovnanie dosiahnutého pokroku v plnení ukazovateľov HP MRK na úrovni OPZ a na úrovni NSRR. Hodnotenie je vykonávané podľa potreby vo forme hodnotiacej správy za HP MRK, ktorá predstavuje podklad pre RO pre OPZ a CKO pri vyhodnocovaní OPZ a NSRR.

10. Program rozvoja vidieka

V rámci Programu rozvoja vidieka nie sú zvlášť špecifikované priority a opatrenia, zamerané na marginalizované skupiny obyvateľstva. V rámci osí 3 a 4 sú marginalizované skupiny bodovo zvýhodnené pri posudzovaní jednotlivých projektov.

11. Cezhraničná spolupráca

V operačných programoch cezhraničnej nie sú osobitne vyčlenené priority, opatrenia ani aktivity pre cieľové skupiny marginalizovaných rómskych komunít.

Zdroj informácií: Jednotlivé operačné programy Národného strategického referenčného rámca a programy teritoriálnej spolupráce.